

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

	Indeksi potrošačkih cijena
1. Kontakt	
1.1 Nadležna institucija	Federalni zavod za statistiku
1.2 Nadležna organizaciona jedinica	SEKTOR EKONOMSKIH STATISTIKA , Odsjek za statistiku cijena
1.3 Kontakt osoba	1) Mesuda Kamberović 2) Edisa Mušanović
1.4 Funkcija kontakt osobe	odsjeka za cijene 2) Stručni savjetnik za statistiku potrošačkih cijena 1) Šef
1.5 Kontakt poštanska adresa	Zelenih beretki 26, 71 000 Sarajevo
1.6 Kontakt e-mail adresa	mesuda.kamberovic@fzs.ba 2) edisa.musanovic@fzs.ba 1)
1.7 Broj telefona	1) Telefon Šefa odsjeka +387 33 407 015 2) Telefon Stručnog savjetnika +387 33 407 023
1.8 Broj faksa	+387 33 226 151
2. Podaci o ažuriranju metapodataka	
2.1 Datum posljednje potvrde validnosti metapodataka	
2.2 Datum posljednje objave metapodataka	
2.3 Datum posljednjeg ažuriranja metapodataka	
3. Prezentacija statistike	
3.1 Opis metapodataka	Indeks potrošačkih cijena predstavlja mjeru promjena cijena proizvoda i usluga koje rezidentna domaćinstva kupuju radi zadovoljenja svojih ličnih potreba. Pri izračunu indeksa koristi se Laspeyresova formula.
3.2 Klasifikacije koje se koriste u istraživanju	Za obračun indeksa potrošačkih cijena upotrebljava se klasifikacija lične potrošnje prema namjeni (Classification of Individual Consumption by Purpose COICOP).
3.3 Sektor obuhvaćenog istraživanja	Potrošnja u sektoru domaćinstava (nacionalni koncept).
3.4 Statistički koncepti i definicije	Maloprodajna cijena- je cijena koju domaćinstvo kao potrošač plaća za kupljeni proizvod ili uslugu. Proizvod - bilo koji proizvod ili usluga za ličnu potrošnju koji se mogu kupiti, grupni naziv za proizvode i usluge. Reprezentativna stavka - proizvod na najnižem nivou agregacije, odnosno proizvod u prodajnom mjestu na jednoj geografskoj lokaciji za koji se može procijeniti ponder.

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

3.5 Statistička jedinica	Izabrani proizvodi i usluge, na pijacama, trgovinama na malo, hotelima i restoranima i ustanovama koje pružaju usluge stanovništvu, u skladu sa COICOP klasifikacijom.
3.6 Statistička populacija	Obuhvaćena je potrošnja privatnih domaćinstava stalno nastanjenih na ekonomskoj teritoriji FBiH. Nije obuhvaćena potrošnja kolektivnih domaćinstava, niti potrošnja nerezidenata.
3.7 Referentno geografsko područje	Entitet: Federacija Bosne i Hercegovine
3.8 Vremenska pokrivenost	Indeks potrošačkih cijena za FBiH se objavljuje od 2005. godine.
3.9 Bazni period	Bazni period za Indeks potrošačkih cijena je 2015. godina.
4. Jedinica mjere	Indeksni brojevi i procenti.
5. Referentni period	Prethodni mjesec.
6. Institucionalni mandat (ovlaštenje)	
6.1 Pravni akti i drugi sporazumi	
6.2 Razmjena (posredovanje) podataka	Federalni zavod za statistiku je institucija koja je zvanično zadužena za izračun i diseminaciju Indeksa potrošačkih cijena za FBiH.
7. Povjerljivost	
7.1 Povjerljivost - politika	Statističku povjerljivost određuju članovi 36-42 Zakona o statistici U FBiH (Sl.novine FBiH, br.63/03 i 9/09). Navedena oblast je u potpunosti usklađena sa EU regulativama kojima se reguliše povjerljivost statističkih podataka.
7.2 Povjerljivost - postupanje sa podacima	Podaci koji su prikupljeni, obrađeni i pohranjeni u svrhu izrade statističkih podataka smatraju se povjerljivim ako je putem tih podataka moguće neposredno ili posredno identificirati izvještajne jedinice čime se otkrivaju pojedinačni podaci. Tokom obrade i distribucije statističkih podataka Federalni zavod i drugi zakonom ovlašteni organi i ustanove, poduzeće sve neophodne mjere, organizacione, regulatorne, upravne i tehničke prirode koje su potrebne da se zaštiti povjerljivost podataka od nedozvoljenog pristupa, objavljivanja i korištenja u druge a ne u statističke svrhe. Lica koja imaju pristup povjerljivim podacima moraju se pridržavati odredbi ovog zakona i nakon prestanka radnog odnosa.
8. Politika diseminacije	
8.1 Kalendar objavljivanja	Kalendar objavljivanja je dostupan na web stranici Federalnog zavoda za statistiku krajem decembra tekuće godine za cijelu narednu godinu. U njemu korisnici mogu naći informacije o datumu objavljivanja podataka, broju statističkog izdanja, nazivu publikacije, vrsti statističkog izdanja i razdoblje na koje se odnosi.
8.2 Pristup kalendaru objavljivanja (link)	http://fzs.ba/wp-content/uploads/2019/01/KALENDAR-PUBLICIRANJA-2019.pdf

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

8.3 Pristup korisnika	Postojeći pravni okvir, definiran Zakonom o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine, određuje osnovne ciljeve i principe funkcioniranja zvanične statistike, kojima se Zavod ovlašćuje da proizvodi visokokvalitetnu zvaničnu statistiku i da je nepristrasno, nezavisno i blagovremeno učini dostupnom svim korisnicima istovremeno. Podaci dobijeni statističkim istraživanjima objavljuju se na web stranici Zavoda u statističkim publikacijama (http://fzs.ba/index.php/publikacije/) i u bazi podataka (http://www.px-web.fzs.gov.ba/).
9. Učestalost diseminacije podataka	Mjesečno. Za januar – do kraja februara, a za ostale mjesece 20. u mjesecu za prethodni mjesec.
10. Dostupnost i razumljivost	
10.1 Saopćenja	Redovno saopćenje Indeksi potrošačkih cijena : http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/cijene-2/
10.2 Publikacije	1) "Mjesečni statistički pregled FBiH": http://fzs.ba/index.php/publikacije/mjesečni-bilteni/ 2) " Tematski statistički bilten Cijene" http://fzs.ba/index.php/bosanski-bilteni/cijene/ 3) "Statistički godišnjaci/ljetopisi http://fzs.ba/index.php/publikacije/statisticki-godisnjaciljetopisi/
10.3 On-line baza podataka	Podaci o statistici potrošačkih cijena u on-line bazi podataka FZS-a nisu dostupni.
10.4 Pristup mikro podacima	Članom 39. Zakona je propisano: "U svrhe obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti Federalni zavod i ovlašteni organi za poslove statistike mogu, na osnovu pisanog zahtjeva, davati individualne podatke, bez da se iz tih podataka može direktno ili indirektno prepoznati individualna izvještajna jedinica. O korištenju statističkih podataka iz stava 1. ovog člana sklapa se poseban ugovor na osnovu kojeg se korisnik obavezuje, pod materijalnom i krivičnom odgovornošću, da će statističke podatke koristiti samo u svrhu koja je navedena u zahtjevu, da ih neće davati na uvid i korištenje neovlaštenim licima te da će ih nakon upotrebe uništiti. Federalni zavod za statistiku i ovlašteni organi za poslove statistike vode evidenciju o korisnicima iz stava 2. ovoga člana i svrsi za koju su statistički podaci dati na raspolaganje." U skladu sa navedenom odredbom Zakona se i provodi procedura za dobijanja mikro podataka.
10.5 Drugo	

10.6 Dokumentacija o metodologiji	1) Metodologija i rezultati CPI u BiH, BHAS 2005/2006; http://fzs.ba/index.php/klasifikacije-i-metodologije/english-metodologije/cijene/ 2) Upravljanje podacima CPI u BiH, BHAS 2005/2006; http://fzs.ba/index.php/klasifikacije-i-metodologije/english-metodologije/cijene/
10.7 Dokumentacija o kvalitetu	1) Izvještaj o kvalitetu http://fzs.ba/index.php/statisticki-standardi/
11. Upravljanje kvalitetom	
11.1 Osiguranje kvaliteta	FZS slijedi preporuke o organizaciji i upravljanju kvalitetom date u Kodeksu prakse evropske statistike (CoP) i implementira smjernice date u Okviru za osiguranje kvaliteta evropskog statističkog sistema (QAF). Više, u vezi osiguranja kvaliteta, se nalazi u dokumentu Implementacija Kodeksa prakse evropske statistike u Federalnom zavodu za statistiku - samoprocjena i buduće aktivnosti http://fzs.ba/index.php/o-nama/kvalitet-u-statistici/
11.2 Procjena kvaliteta	
12. Relevantnost	
12.1 Korisničke potrebe	Indeks potrošačkih cijena se koristi kao indikator inflacije, za usklađivanje plaća i zarada, penzija i socijalnih davanja, za očuvanje vrijednosti kod ugovora sa indeksnim klauzulama i kao indikator za deflacioniranje pojedinih makroekonomskih agregata u statistici nacionalnih računa.
12.2 Zadovoljstvo korisnika	Ne provodi se Anketa o zadovoljstvu korisnika Indeksa potrošačkih cijena. Zadovoljstvo korisnika podataka FZS se analizira putem Ankete o zadovoljstvu korisnika čiji je cilj dobijanje informacija o zadovoljstvu korisnika kvalitetom proizvoda i usluge, te sagledavanju potreba korisnika. Anketa je dostupna na web stranici FZS http://fzs.ba/index.php/o-nama/kvalitet-u-statistici/
12.3 Kompletnost podataka	Podaci se objavljuju na nivou grupe COICOP klasifikacije (3 digit).
13. Tačnost i pouzdanost procjene	
13.1 Opća tačnost procjene	
13.2 Greška uzorkovanja	
13.3 Neuzoračka greška	
14. Pravovremenost i tačnost objave	
14.1 Pravovremenost	Podaci se objavljuju na datum koji je određen Kalendarom objavljivanja statističkih podataka u formi redovnog mjesečnog saopćenja. (t+20)
14.2 Tačnost	Tačnost objave je 100%. Svi rezultati su objavljeni u skladu sa Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.
15. Usklađenost i uporedivost	

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

15.1 Uporedivost - geografska	CPI za FBiH se ne koristi za usporedbu sa drugim zemljama niti sa zemljama članicama evropskog statističkog sistema, već se koristi za poređenje između regija unutar BiH.
15.2 Vremenska uporedivost	Indeksi potrošačkih cijena se izračunavaju kontinuirano u mjesečnoj dinamici od 2005. godine i od te godine su vremenski uporedivi.
15.3 Usklađenost - cross domain	
15.4 Usklađenost - interna	
16. Troškovi i opterećenje	
17. Revizija podataka	
17.1 Revizija podataka - politika	
17.2 Revizija podataka - praksa	Podaci koji se objavljuju su konačni i ne podliježu reviziji.
18. Statistička obrada	
18.1 Izvor podataka	Osnovni izvor podataka za izračun pondera potrebnih za izradu Indeksa potrošačkih cijena je Anketa o potrošnji domaćinstava. Koriste se i dodatni izvori. Izbor geografskih područja: Gradovi u kojima se vrši prikupljanje cijena u Federaciji BiH su odabrani uzimajući u obzir njihov značaj određen na osnovu broja stanovnika i njihove uloge u geografskom području kojem pripadaju. Izbor prodajnih mjesta: Mjesta na kojima se prikupljaju cijene odabrana su prema vrsti i zastupljenosti proizvoda koje prodaju, njihovoj lokaciji u gradu i navikama kupovanja. Izbor proizvoda: Obuhvaćeni su najvažniji proizvodi i usluge koje stanovništvo kupuje radi finalne potrošnje. Lista proizvoda za koju se prikupljaju cijene jedinstvena je za cijelu BiH. Snimatelj cijena bira konkretan proizvod u prodajnom mjestu prema kriteriju najprodavanijeg proizvoda koji odgovara opisu iz liste proizvoda. Ukoliko u prodavnici postoji više različitih proizvoda koji odgovaraju opisu, bira se onaj koji se najviše prodaje u dužem vremenskom periodu.
18.2 Učestalost prikupljanja podataka	Cijene se snimaju jedanput mjesečno u periodu od 1. do 21. u mjesecu, cijene goriva se snimaju na dnevnoj bazi (evidentira se svaka promjena cijena u toku mjeseca) i cijene poljoprivrednih proizvoda koji se prodaju na pijacama se snimaju dva puta u mjesecu (prva i treća sedmica).

18.3 Prikupljanje podataka	<p>Sve cijene prikupljaju uposlenici Federalnog zavoda za statistiku prema utvrđenom vremenskom rasporedu i unaprijed odabranom uzorku prodajnih mjesta, lokalno. Snimatelji cijena dobijaju jasne specifikacije proizvoda, njihove opise, COICOP šifre i jedinice mjere. Na osnovu tih informacija snimatelji samostalno biraju konkretan proizvod čiju će cijenu snimati na određenom prodajnom mjestu. Snimatelj mora izabrati konkretan proizvod u skladu sa kriterijem najprodavanijeg proizvoda na datom prodajnom mjestu. Kako bi se osiguralo da snimatelji iz mjeseca u mjesec snimaju cijene istih proizvoda, te kako bi se moglo pratiti koje proizvode snimatelji posmatraju na terenu, u upitnik se unosi i skup dodatnih karakteristika proizvoda (marka i vrsta proizvoda i snimljena količina), te informacije o eventualnim zamjenama proizvoda ukoliko ih bude. Takav način snimanja omogućuje praćenje promjene kretanja cijena između dva perioda.</p>
18.4 Validacija podataka	<p>Unosom u bazu podataka vrši se uobičajena kontrola podataka koja je zasnovana na logičkoj i automatskoj kontroli cijena (promjene $\pm 10\%$). Nakon obrade podataka vrši se kontrola izračunatih indeksa u skladu sa prikupljenim podacima i očekivanim promjenama.</p>
18.5 Kompilacija podataka	<p>Izračunavanje indeksa potrošačkih cijena počinje izračunavanjem elementarnih indeksa (indeksa proizvoda) i indeksa reprezentativnih stavki na nivou gradova. Pri tome se kao mjera srednje vrijednosti koristi geometrijska sredina. Agregatni indeksi se nakon toga izračunavaju korištenjem Laspeyres-ove formule za ponderisanu aritmetičku sredinu počevši od indeksa reprezentativnih stavki na nivou gradova pa do ukupnog indeksa Federacije Bosne i Hercegovine.</p>
18.6 Prilagođavanje	<p>Ne vrši se prilagođavanje.</p>
19. Komentar	